

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณเกรียงศักดิ์ อินทราวิชกุล
๒๗ ม.ค. ๒๕๕๕

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณเกรียงศักดิ์ อินทราวิชกุล
๒๗ ม.ค. ๒๕๕๕

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ คุณเกรียงศักดิ์ อินทราวิชกุล (พี่ขาว) ได้กราบเรียนเชิญ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และ คณะวิทยากรไป สันทนาธรรมที่บ้านในซอยรัชดาภิเษก ๔๒ ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

บ้านของพี่ขาวเป็นบ้านจัดสรร
รุ่นเก่าเมื่อราวสามสิบปีก่อน พี่ขาว
เล่าว่า คุณพ่อของท่านมาซื้อไว้ติดกัน
สามหลัง เพื่อให้ลูกๆ อาศัยอยู่ด้วยกัน
เป็นบ้านที่ดูอบอุ่น น่ารัก อยู่สบาย
ความที่ท่านเจ้าของบ้านทำงานด้าน
สายการบิน มีโอกาสเดินทางไป
ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงตกแต่งบ้าน
ด้วยของที่ระลึกจากเมืองต่างๆ ที่ท่าน
เดินทางไปเยือน ซึ่งหากคำนวณด้วย
สายตาว่าของที่ระลึกหนึ่งชิ้น ต่อหนึ่ง
สถานที่ ก็แสดงให้เห็นว่าที่ผ่านมา พี่
ขาวเดินทางไปยังจุดหมายต่างๆ ทั่ว
โลกอย่างมากมายจริงๆ ครับ

ท่านอาจารย์ และ คุณบัวจืด น้องสาวของท่านอาจารย์ เดินทางมาถึงก่อนเวลาเล็กน้อย ท่านได้ทักทายกับคณะเพื่อนร่วมชั้นเรียนของพี่ขาว ที่พี่ขาวชักชวนมาฟัง รวมถึงคุณพี่คนหนึ่งที่เป็นแม่ค้าขายของในตลาดบางเขน ที่พี่ขาวไปจ่ายกับข้าวบ่อยๆ แล้วพบว่าท่านเปิดวิทยุฟังท่านอาจารย์ทุกเช้า จึงได้ชักชวนมาฟังด้วยในวันนี้

การสนทนาธรรมในวันนี้เป็นอีกวันหนึ่ง ที่มีความประทับใจ ข้าพเจ้าเช่นเคย ท่านอาจารย์ได้กล่าวให้เห็นถึง ความศรัทธา การที่ได้มีโอกาสพบพระธรรมของบุคคล การที่บุคคลเห็นประโยชน์ ที่จะได้เข้าใจความจริงในชีวิต ได้เข้าใจในพระปัญญาคุณ พระมหากรุณาคุณ

และพระบริสุทธิคุณ ของพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ความไม่ไร้ประโยชน์ของการได้มีโอกาสได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ที่ได้พบและเข้าใจพระธรรม เป็นโอกาสที่หายากในสังสารวัฏฏ์ ที่บุคคลจะมีโอกาสสะสม อบรมเจริญปัญญาอันมีค่ากว่าทรัพย์สมบัติใดในโลก เพื่อความสิ้นไปแห่งทุกข์ได้ ในวันหนึ่ง

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขออนุญาตนำความบางตอนจากการสนทนาในวันนั้น มาฝากทุกท่านดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

ท่านอาจารย์ :

ก็ทราบว่าหลายท่าน ได้ฟังมาแล้วนะคะ แล้วก็เป็นที่
อนุโมทนาอย่างยิ่งค่ะ ที่คุณชาวเล่าให้ฟัง บอกว่าเวลาที่
ไปตลาดนะคะ ก็ได้ยินเสียงธรรมะ เนี่ยค่ะ คุณชาวก็คง
จะตื่นเต้น ไม่คิดว่าจะได้ฟังนะคะ แต่ก็ขออนุโมทนาที่ไม่
ว่าจะจุดไหนที่มีการฟังธรรมะนะคะ ก็ไม่จำกัดเลยว่าที่
ไหน เพราะว่า เป็นสิ่งที่หายาก โอกาสที่ ขณะนั้นนะคะ ก็
คงจะทำอย่างอื่นไปด้วย แต่ก็ยังมีโอกาสได้ฟังธรรมะด้วย
คือ ไม่ทิ้งโอกาส ที่จะได้เข้าใจพระธรรม เพราะว่า เป็นสิ่ง
ที่ยากนะคะ แต่ว่า การสะสมศรัทธามาแล้วในอดีต ก็ทำ
ให้เป็นผู้ที่มีเหตุผล แล้วก็เป็นผู้ที่ ตรงต่อพระธรรม
เพราะว่า เป็นสิ่งที่ เป็นความจริงถึงที่สุดนะคะ ใครที่มี
ความสงสัย หรือ มีความไม่รู้เนี่ยค่ะ คำตอบทั้งหมด ก็มา
จากผู้ที่ทรงตรัสรู้คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ใน
พระธรรมที่ทรงแสดงไว้แล้ว ๔๕ พรรษาทุกเรื่อง
เพื่อที่จะให้คนที่เกิดมาแล้ว แล้วก็ไม่เคยรู้ความจริง
ตั้งแต่เกิดจนตาย

...เพราะว่า เกิดแล้วเนี่ย ต้องตายแน่ แต่ก่อนตายเนี่ยคะ
 ทุกวัน มีการเห็น มีการได้ยิน มีการคิดนึก มีสุข มีทุกข์ มา
 จากไหน? เกิดขึ้นได้อย่างไร? ถ้าคนที่ไม่คิดเลยนะคะ ก็
 ผ่านไป จนกระทั่ง จากโลกนี้ไปแล้ว หายไปไหนก็ไม่รู้ แต่
 ประสบการณ์ในชีวิตแต่ละครั้ง เช่น เห็นบ้าง ได้ยินบ้าง
 พวกนี้คะ แล้วก็เกิด ยินดี ยินร้าย ชอบ ไม่ชอบ พวกนี้
 ไม่ได้หายไปไหนเลยนะคะ สะสมอยู่ในจิต เพราะฉะนั้น
 จิตในขณะนี้ของแต่ละคนเนี่ย ก็หลากหลายมาก (มีเสียง
 นกในกรงร้องเสียงดัง) ได้ยินเสียง ใช่มั้ยคะ? แต่ว่า
 ขณะที่ได้ยินแล้วเนี่ย จะรู้มั๊ยว่า ขณะนั้น ไม่ใช่เรา แต่ว่า
 เกิดความยินดี หรือไม่ยินดี แม้ในเสียง ที่กำลังปรากฏ
 อย่างเร็วมากคะแล้วเสียงก็หายไป และความยินดียินร้าย
 ก็หายไป เพราะฉะนั้น ในโลกนี้ก็ถือว่า แต่ละหนึ่ง
 ขณะ เนี่ยนะคะ เพียงแต่เกิด ปรากฏ สั่นสะสั่น แล้วก็
 หายไป แล้วก็ไม่ได้กลับมาอีกเลย

...นี่คือพระธรรม ที่พระผู้มีพระภาคทรง
แสดง ด้วยการทรงแสดงพระบารมีนะคะ
นานมาก พระองค์ทรงตรัสรู้ ทรงแสดงพระ
ธรรม อนุเคราะห์คนครั้งอดีต เมื่อ ๒๕๐๐
กว่าปี นับประมาณไม่ได้นะคะ ทั้งมนุษย์ ทั้ง
เทวดา ทั้งพรหม เพราะว่า แม้ว่าจะเกิดเป็น
เทพ เป็นพรหม ก็ไม่ใช่ พระอรหันตสัมมาสัม
พุทธเจ้า เพราะฉะนั้น ผู้ใดก็ตาม ที่เห็น
คุณค่า ของปัญญา เพราะว่าเกิดมาแล้วไม่รู้
แล้วก็ไม่รู้ไปเรื่อยๆ กับการเกิดมาแล้ว ยังมี
โอกาสรู้ความจริง ก็เป็นสิ่งซึ่ง จะเห็นได้คะ
ว่า ยิ่งไงๆ ก็ต้องจากไป จะจากไปด้วยความ
ไม่รู้เหมือนเดิม หรือว่า ค่อยๆ เข้าใจความ
จริง ไม่ใช่เพียงแค่เกิดมาแล้วๆ แล้วก็จาก
ไปนะคะ เปล่ามั๊ยคะ? จะมีทรัพย์สมบัติ
มากมาย มหาศาล จะมีเพื่อนฝูง จะมีมิตร
สหาย จะมีความเพลิดเพลิน ก็ไม่เหลือเลย
คะ เป็นของว่างเปล่าจริงๆ เพียงชั่วคราว
แล้วก็หายไป แล้วก็ไม่ได้กลับมาอีก เหมือน
จากมาจากไหนคะ? โลกเก่า ใครทราบ? จะ
ต่างกับโลกนี้ หรือ คล้ายโลกนี้ หรือดีกว่า
โลกนี้ หรือว่าเลวกว่าโลกนี้มาก ก็ไม่มีใคร
สามารถที่จะรู้ได้ นะคะ เพราะสิ่งที่มีปรากฏ

แล้ว ก็ไม่กลับมาอีกเลย โลกเก่าหมดไป โลกนี้ก็ใกล้ที่จะหมด แล้วก็ถึงโลกใหม่อีก ก็
ไม่พ้นจากเกิดแล้วก็ต้องเห็น ต้องได้ยิน ต้องได้กลิ่น ต้องได้ลิ้มรส ต้องรู้สิ่งที่กระทบสัมผัส
ต้องคิดนึก สุข ทุกข์ แต่ชีวิตที่ประเสริฐ คือ เกิดแล้วยังรู้ ว่าขณะนี้เป็นอย่างอะไร? ความจริง
ของสิ่งที่กำลังปรากฏในขณะนี้ เป็นอะไร? ก็ดีกว่า ที่จะไม่รู้เลยนะคะ

...มีใครบ้างมั๊ยคะ ที่เกิดมาแล้ว ไม่เรียนอะไร เรียนหรือไม่เรียน อยู่ตรงไหน? ที่ไหน?

ในโรงเรียน นอกโรงเรียนอย่างไร ก็ต้องเรียนรู้ สิ่งที่กำลังปรากฏ

แต่จะรู้แบบไหน? รู้แบบ โง่เขลา เบาปัญญา คือ รู้ด้วยความคิดของตัวเอง

แต่ว่า ไม่รู้ความจริง ของสิ่งที่ปรากฏ กับ รู้ด้วยความเห็นถูก ค่อยๆ เข้าใจถูก

แม้แต่เพียงว่า เกิดมาแล้ว ต้องตายเนี่ย เป็นความรู้มั๊ยคะ?

ก็เป็นความรู้ณะคะ เข้าครัวเป็นความรู้มั๊ย เห็นดอกไม้อยู่ในแจกัน ก็ต้องเป็นความรู้ว่า

มาจากไหน? ทำอย่างไรถึงได้เห็นดอกไม้แบบนี้ได้ ไซ้มั๊ยคะ?

ต้องมีการปลูก มีการตัด ตอน มีการปลูกเมล็ดก็แล้วแต่ ทั้งหมดเนี่ย ก็เป็นสิ่งที่รู้

แต่ว่า รู้ถูก หรือ รู้ผิด?

รู้สิ่งที่เป็นความจริงถึงที่สุด ที่ไม่มีความจริงยิ่งกว่านี้

หรือว่า รู้เหมือนที่เขารู้กันทั้งนั้นแหละ ไซ้มั๊ยคะ? มีใครบ้าง ที่จะไม่รู้

แต่ว่า รู้เช่นนั้น ไม่ใช่ความเห็นถูก ที่เป็นปัญญา...

...เพราะฉะนั้น การฟังพระธรรมเนี่ยนะคะ เพื่อให้เข้าใจ สิ่งที่กำลังมี ในขณะนั้น
 แล้วแต่ว่า ขณะนี้ก็ไม่เห็นมีอะไรน่าสนใจเลย ไปเรียนวิชานั้น วิชานี้ดีกว่า
 บางคนอาจจะคิดอย่างนั้นนะคะ แต่ไม่ว่าวิชาไหน ก็ต้องเพราะมีเห็น มีได้ยิน มีได้กลิ่น
 มีลิ้มรส มีรู้สิ่งที่กระทบสัมผัส มีคิดนึก วันแล้ว วันเล่า เปลี่ยนไปเรื่อยๆ
 เห็นก็เปลี่ยนไป ได้ยินก็เปลี่ยนไป ทุกอย่างเปลี่ยนไป
 แม้แต่ความคิดนี้ก็เปลี่ยนไปนะคะ ไม่มีอะไรคงที่
 เพราะฉะนั้น สิ่งทีประเสริฐ เป็นพร "วร" ยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด ก็คือ
 ได้รู้ว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเป็นบุคคลผู้เลิศ ทรงตรัสรู้อะไร
 แล้วก็ประโยชน์ แก่ผู้ที่ได้มีโอกาสฟังพระธรรม อย่างไร
 มิฉะนั้น เราก็เพียงแต่กราบไหว้ แล้วก็ "ขอ" เสียด้วย
 ไม่ใช่กราบไหว้เปล่าๆ นะคะ ขอนั่น ขอนี่
 แต่ว่า สิ่งทีขอ เป็นสิ่งที่ประเสริฐหรือเปล่า? หรือ ประเสริฐแม้ไม่ได้ขอ
 แต่ให้อยู่แล้ว ให้ทุกวัน ตั้งแต่เช้า ถึงค่ำ...

...พระผู้มีพระภาค ทรงแสดงพระธรรม มากมายกว่าใครอื่นทั้งหมด
 ทรงต้นบวรหม ตื่นมาก็พิจารณาแล้ว ใครเป็นบุคคลที่ควรจะได้ฟังพระธรรม
 เพราะว่า ไม่ใช่ทุกคน จะสนใจฟัง หรือว่า ฟังแล้วจะเข้าใจ
 แม้แต่เพียงการเข้าใจเนี่ยละ ต้องมีเหตุ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นได้ ต้องมีเหตุปัจจัย
 ละเอียดยิบเนาะะ โอกาสที่จะได้ฟัง ก็ต้องมีเหตุ
 แม้ฟังแล้ว การที่ฟังแล้วเข้าใจ ก็ต้องมีเหตุอีก นี่ทรงแสดงความจริงนะะ
 ซึ่งทุกคนที่กราบไหว้ นอบน้อม เคารพบูชาพระองค์ เห็นบุคคลใด ก็จะได้ทราบว่
 เพราะทรงพระมหากรุณา แสดงสิ่งซึ่งใครก็คิดเองไม่ได้
 แต่เป็นความจริง ที่ปรากฏอยู่ทุกขณะ
 ให้คนที่ได้ฟัง มีโอกาสได้ "รู้จัก" พระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยพระปัญญาคุณของพระองค์
 ว่า เพราะเหตุนี้ "อิติปิโสภควา"
 แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาค ทรงเป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
 มิฉะนั้น เพียงได้ยินชื่อ แล้วก็เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 แต่เพราะอะไร? ถ้าไม่มีพระปัญญาคุณ ที่ทำให้เป็นผู้ทรงบริสุทธิ หมดจด ดับกิเลสหมด
 แล้วก็พระมหากรุณาคุณ คือ ไม่ใช่หมดกิเลสเฉพาะพระองค์เอง
 คนอื่น ก็ยังมีปัญญาเพิ่มขึ้น รู้สิ่งที่ไม่เคยรู้
 จนกระทั่งเห็นอกุศล เป็นอกุศลที่มีโทษ ตามความเป็นจริง
 แล้วก็อบรมเจริญธรรมะฝ่ายกุศล ซึ่งธรรมะฝ่ายกุศลเนี่ยละ ไม่เคยนำทุกข์มาให้ใครเลย
 ทั้งสิ้น แต่ธรรมะฝ่ายตรงกันข้ามเนาะะ เราคุ้นเคย เราชิน เราอาจจะชอบ
 นั่นแหละละ ถ้าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่กุศล ก็นำแต่ทุกข์มาให้ โดยไม่รู้เลย...

...มีประโยชน์มั้ยะ? การฟัง
ได้เข้าใจ สิ่งซึ่ง ไม่เคยได้ยิน ได้ฟัง แล้วก็เข้าใจขึ้น
และ สิ่งนั้น ก็ไม่ได้อยู่ไกลเลย
เดี๋ยวนี้ ค่ะ
เพราะฉะนั้น สิ่งที่มีอยู่ เดียวนี้ แล้วไม่เคยรู้ ไม่เคยเข้าใจ แล้วก็เข้าใจขึ้น
อย่างคำว่า จิต เนีย ก็พูดมาตั้งนานนะคะ เกิดมาก็ได้ยิน ได้ฟัง แล้วก็พูดกันไปเรื่อย
แต่ก็ยังไม่เข้าใจ
แต่พอฟังแล้วเนี่ย พอเริ่มจะเข้าใจบ้างไหม?
ว่า จิตเนี่ย มีจริงๆ เดียวนี้ก็มี
อะไรๆ ทั้งหมดที่ว่ามีจริง ต้องเดี๋ยวนี้ ใช่มั้ยะ?
เพราะฉะนั้น จิตเดี๋ยวนี้ มีหรือเปล่า?
เนี่ยค่ะ ก็ต้องคิด เพื่อที่จะเข้าใจจิตขึ้นอีก ไม่ใช่เท่านั้นพอแล้ว ใช่มั้ยะ
เพราะฉะนั้น เดียวนี้ เพื่อความมั่นคง เดียวนี้มีจิตไหม? ค่ะ?
เดี๋ยวนี้ จิตอะไร? ที่ว่ามี...

ท่านผู้ฟัง :

ก็มากมายค่ะ

ท่านอาจารย์ :

เอาทีละอย่างค่ะ

ท่านผู้ฟัง :

เห็นค่ะ ได้ยิน

ท่านอาจารย์ :

"เห็น" เห็นมัยยะคะ นี่เริ่มเข้าใจแล้วว่า

"เห็น" ขณะนี้ คือ จิต นั่นเอง สงสัยมา

นักหนา ว่า "จิต" คืออะไร? แล้วก็ไม่รู้

เรียกชื่อจิตมาตั้งนาน แต่เดี๋ยวนี้

ทันทีที่ได้ยินนะคะ "ได้ยิน" นั่นคือ

"จิต" ที่รู้เสียง ต้องมีเสียงกระทบ

ไ่มัยยะคะ? แล้วจิตนั้นก็จำได้ ว่าเสียง

นี้ หมายความว่าอะไร? เพราะฉะนั้น

จิตหลากหลายมัยยะคะ? ได้ยิน แล้วก็

ยังรู้ว่าเป็นเสียงอะไรด้วย ด้วยเหตุนี้

แม้จะได้ยินคำว่า จิต กับ เจตสิก เป็น

สภาพนามธรรม เป็นสภาพรู้

เกิดพร้อมกัน ดับพร้อมกัน แยกกันไม่ได้เลย และ ต้องมีสิ่งที่ถูกรู้ด้วย สิ่งที่ถูกรู้เนี่ยคะ ภาษาบาลีใช้คำว่า "อาร์มณะ" แล้วคนไทยก็เรียกว่า "อาร์มณ" แต่ก็ไม่ได้ศึกษาเลยนะคะ ก็เลยไม่รู้ว่่า ที่เราเรียกว่าอาร์มณ นั้นนะ คืออะไร? แล้วก็ใช้ผิดๆ ด้วย คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง แต่ถ้ารู้ว่า เมื่อมีจิต ซึ่งเป็นสภาพรู้ ต้องมีสิ่งที่ถูกรู้แน่นอน ไม่งั้นรู้อะไรละคะ? กล่าวลอยๆ ว่ารู้แล้ว รู้อะไร? อะไร ที่ถูกรู้นั้นแหละ คือ อาร์มณะ ภาษาไทย เรียกคำว่า อาร์มณ นะคะ...

ท่านอาจารย์ :

วันนี้อารมณ์ดีมั๊ยคะ?

ท่านผู้ฟัง :

อารมณ์ดีค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ตอบง่ายเลยนะคะ วันนี้อารมณ์ดี

ทำไมบอกว่าอารมณ์ดี

ท่านผู้ฟัง :

เพราะได้มาพบอาจารย์ค่ะ เพราะ
ทุกที่เคยฟังจากในวิทยุค่ะ วันนี้
ได้มาเจออาจารย์ค่ะ เลยอารมณ์ดี
ค่ะ ทุกคนเลยค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ นี่ภาษาไทย ใ้มั๊ยคะ? วันไหน
ไม่ได้ทุกข์ ไม่ได้เดือดร้อน ไม่ได้
รำคาญ สบายใจ ก็บอกว่าอารมณ์
ดี แต่ถ้าเห็นสิ่งที่ไม่ดีเลย ได้ยิน
เสียงที่น่ากลัวตกใจ กลิ่นก็เหม็น
รสก็แยะ แล้วก็กำลังร้อนเหลือเกิน
เหมือนถูกไฟเผาอารมณ์ คือ สิ่ง
ที่จิตกำลังรู้ เพราะฉะนั้น ขณะนั้น
ต่างหาก ที่เป็นอารมณ์ไม่ดี หรือ
ถ้า อารมณ์ดี ก็ตรงกันข้าม ยังไม่
มารวมกันเป็นอะไรเลย เพราะ จิต
เกิดขึ้นเพียงหนึ่งขณะพร้อมเจตสิก
รู้สิ่งหนึ่ง สิ่งใดนะคะ

ถ้าเป็นเสียง ทั้งจิตและเจตสิก ก็กำลังรู้เสียง
แยกกันไม่ได้เลย ถ้าเป็นเสียงที่น่าพอใจ อารมณ์
คือ เสียง คือ สิ่งที่ถูกรู้ เป็นอารมณ์ดี ไม่ใช่
อารมณ์ดีเพราะอย่างนั้น อย่างนี้เลยนะคะ แต่
เพราะ เห็นดี ได้ยินเสียงที่น่าพอใจ เสียงเพราะ
กลิ่นหอม รสอร่อย การกระทบสัมผัสก็ไม่ร้อน
เกินไป ไม่หนาวเกินไป ไม่แข็งจนเจ็บ ทั้งหมดก็
คืออารมณ์ดี คือ สิ่งใดที่จิตกำลังรู้ สิ่งดีๆ เหล่านั้น
แหละ คือ อารมณ์ของจิตที่รู้ เป็นอารมณ์ดี...

...เพราะฉะนั้น ภาษาไทยเราไม่ได้ศึกษา ก็รวบเอาง่ายๆ วันนี้อารมณ์ดี

ถามว่า อารมณ์ดีเพราะอะไร? ไข่ม้อยคะ?

ต้องรู้ความจริงว่า เห็นสิ่งสวยๆ งามๆ ดอกไม้ก็สวย เสียงก็เพราะ เสียงนก เสียงดนตรี

เสียงอะไรก็แล้วแต่ กลิ่นก็หอม

เมื่อไหร่ สิ่งที่ถูกจิตรู้ เป็นสิ่งที่น่าพอใจ เราบอกว่า อารมณ์ดี

ถ้าสิ่งที่จิตกำลังรู้ หรือ ถูกจิตรู้ เป็นสิ่งที่ไม่น่าพอใจ เราก็บอกว่า อารมณ์ไม่ดี

เพราะฉะนั้น วันหนึ่งๆ อารมณ์ดีเพราะอะไร? อารมณ์ไม่ดีเพราะอะไร?

เขานินทา เขาว่า อย่างนี้เลยคะ ไม่ใช่เฉพาะเสียง นะคะ

เสียงดับไปแล้ว แต่จิตก็ยังคิด ด้วยความไม่สบายใจ ในเสียง ที่เป็นเรื่องราวที่ได้ยิน

แล้วก็คิดไป ขณะนั้น อารมณ์ไม่ดี ไข่ม้อยคะ? จิตจึงได้ไม่สบายใจ

แต่ถ้าเปลี่ยนเป็นคำชม เป็นไงคะ? อารมณ์ดี จิตก็สบาย

เพราะฉะนั้น ต้องแยกคะ เมื่อมีจิต ต้องมีอารมณ์ คือ อารมณ์นะ สิ่งที่ถูกรู้

เพราะ จิต เป็น สภาพรู้

เพราะฉะนั้น ดี หรือ ไม่ดี นี่ อยู่ที่ตัวอารมณ์ ที่จิตรู้

ถ้าเป็นสิ่งที่ดีทั้งหมด วันนั้น เราก็พูดคร่าวๆ ในภาษาไทยว่า วันนั้นอารมณ์ดี...

www.dhammadhome.com

...แต่จะมีคนไทยสักกี่คน พุด "คำ" ที่รู้จัก
ถ้าพุดว่า วันนี้อารมณ์ดี ต้องหมายความว่า สิ่งที่เกิดขึ้นวันนี้ ทั้งหมด ดีหมดเลย
ทั้งสิ่งที่ปรากฏทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ
เราจึงกล่าวว่า ตัวอารมณ์ นั้นนะ ดี
แต่เราไปเข้าใจว่า จิตเรานั้นสบาย ใช่มั้ยคะ?
แต่ที่จิตสบาย ไม่เป็นทุกข์ เพราะอารมณ์ดี
เพราะอารมณ์ที่จิตรู้ ดี เป็นสิ่งที่น่าพอใจ
เนี่ยค่ะ คือ ประโยชน์ของการที่จะรู้จักจริงๆ ว่า
ถ้าพุดถึง อารมณ์ไม่ว่าที่ไหน ต้องหมายความว่า สิ่งที่เกิดขึ้น
จิตได้ยินต้องมีเสียง ถ้าไม่มีเสียง จิตจะได้ยินได้มั้ยคะ? ไม่ได้
เพราะฉะนั้น เสียง เป็นอารมณ์ ของจิตได้ยิน
เสียง เป็นอารมณ์ของจิตเห็นได้มั้ยคะ? ไม่ได้
ต้องสิ่งที่กำลังปรากฏ สวยๆ งามๆ ทางตาเนี่ยค่ะ เป็นอารมณ์ของจิตที่เห็น...

...เพราะฉะนั้น แต่ละทาง ก็แยกกันไปนะคะ
จิตเกิดขึ้น รู้เฉพาะอารมณ์เดียว จิตหนึ่ง จะรู้สองอารมณ์ไม่ได้
เพราะฉะนั้น จิตหนึ่ง ก็มีอารมณ์หนึ่ง
แล้วแต่ว่า จะเป็นอารมณ์ที่ปรากฏให้เห็นทางตา หรือ เป็นเสียง ที่รู้ได้ทางหู
หรือเป็นกลิ่น รู้ได้ทางจมูก หรือเป็นรส รู้ได้ทางลิ้น
หรือเป็นสิ่งที่กระทบสัมผัสกาย ซึ่งรู้ได้ เมื่อกระทบกาย แล้วใจ ก็จำหมดเลย ทุกเรื่อง
ไม่ลืม แล้วก็ติดต่อไปอีก ยาวเลย ทั้งวัน
นี่คือ จิต เป็นสภาพรู้ ธาตุรู้
ไม่ว่าจะอาศัย ตาเห็น หูได้ยิน จมูกได้กลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายรู้สิ่งกระทบสัมผัส
ใจก็คิดนึกคะ แม้ไม่เห็น ก็คิดได้ ถูกต้องมั๊ยคะ?
จิต ทั้งนั้นเลย วันหนึ่งๆ
ส่วนอารมณ์ก็ ตอนนี้รู้แล้ว เป็นสิ่งที่ถูกจิตรู้
จิตรู้อะไร สิ่งนั้นแหละ เป็นอารมณ์
จะมีจิต โดยไม่มีอารมณ์ได้มั๊ยคะ?
มีแต่จิตเปล่าๆ โดยไม่มีอารมณ์ได้มั๊ย? (มีเสียงตอบว่า ได้) แล้วจิตรู้อะไรละคะ?
จิตต้องรู้คะ เกิดขึ้นต้องรู้ ไม่รู้ไม่ได้
เพราะฉะนั้น ขณะนั้น จิตรู้อะไร? จิตต้องรู้นี้คะ
คะ เพราะฉะนั้น สิ่งที่กระทบนั้น คือ อารมณ์ของจิต คะ
มีสองอย่าง รู้ กับ ถูกรู้
เพราะฉะนั้น เมื่อจิตกำลังเห็น ต้องมี สิ่งที่จิตเห็น เป็นสิ่งที่ถูกจิตเห็น
สิ่งที่ถูกจิตเห็น นี่คือ อารมณ์ของจิต

...เวลาที่เสียงปรากฏนะคะ ต้องมีจิตที่ได้ยินเสียง เสียงจึงปรากฏ หลากหลายมากมาย
 เสียงแต่ละเสียงนี้ หลากหลายมาก เพียงปรากฏ แล้วก็ดับ จิตเกิดขึ้น แล้วก็ดับ
 เพราะฉะนั้น ทั้งจิต ทั้งเสียง ที่ได้ยินก็ดับ เปลี่ยนไปอยู่เรื่อยๆ
 จิตเกิดขึ้นแล้วก็ดับ รู้สิ่งใด สิ่งนั้นต้องเกิด ถ้าไม่เกิด จิตรู้ไม่ได้ แม้สิ่งที่จิตรู้ ก็ดับด้วย
 เพราะฉะนั้น โลกจริงๆ เนี่ย จะเหลืออะไร?
 แต่ละวันเนี่ย ไม่มีเหลือ
 ย่อยละเอียดยิ่งกว่านั้น คือ แต่ละขณะ ก็ไม่เหลือ
 เพราะฉะนั้น เป็นความว่างเปล่า จากความเป็นสิ่งหนึ่ง สิ่งใด ที่เที่ยง
 ซึ่งภาษาบาลีใช้คำว่า ชันธ หรือ ชันธ ในภาษาไทย ที่เราพูดว่า ชันธ ๕
 ก็หมายความว่า สิ่งที่มีจริง ที่เป็นสิ่งที่ยึดถือ เหนียวแน่นมาก

คำถามอีกครั้งหนึ่งก่อนนะคะ มีจิตเกิดขึ้น ไม่มีอารมณ์ ได้มั๊ยคะ? ไม่ได้
 เพราะจิตเป็นสภาพรู้ ต้องมีสิ่งที่ถูกรู้
 มีอารมณ์ โดยไม่มีจิต ได้มั๊ยคะ? ได้หรือไม่ได้คะ? มีอารมณ์ โดยไม่มีจิต ก็ไม่ได้
 เพราะว่า สีสต่างๆ สวยๆ งามๆ ข้างหลังก็มี แต่จิตไม่รู้
 เพราะฉะนั้น จะกล่าวว่า เป็นอารมณ์ของจิตไม่ได้ เพราะ ไม่เห็น
 ต่อเมื่อใด จิตเกิดขึ้น รู้สิ่งใด
 เฉพาะสิ่งนั้น เป็นอารมณ์ของจิต

เสียงอื่น ในปากก็มี นอกห้องก็มี แต่เฉพาะเสียงที่ปรากฏ ที่จิตกำลังได้ยินเสียง
เสียงนั้นเท่านั้น ที่เป็นอารมณ์ของจิต ที่กำลังรู้เสียงนั้น

...นี่คือพระธรรม ที่พระผู้มีพระภาค ทรงแสดงความจริงที่สุดณะคะ

ไม่มีอะไรที่จะจริงกว่านี้ เป็นปรมาัตถธรรม

"เห็น" เป็นจีน หรือเป็นไทย หรือเป็นญี่ปุ่น "เห็น" เนี่ยคะ กำลังเห็นเดี๋ยวนี้
เป็นอะไรคะ? เป็นไทย หรือว่าเป็นจีน หรือว่า เป็นพม่า หรือว่า เป็นญี่ปุ่นคะ เห็นเนี่ยคะ

"เห็น" เป็น "เห็น"

ไม่เป็นอะไรเลยคะ เห็นจะเป็นญี่ปุ่น ได้อย่างไรคะ? จะเป็นจีน ได้อย่างไร?

จะเป็นไทย ได้อย่างไร?

"เห็น" แค่เกิดขึ้น "เห็น" แล้วก็ดับไป

เพราะฉะนั้น แม้จิต ก็ไม่ใช่ของใครคะ เพราะอะไร? ก็เหมือนไฟ เกิดขึ้น แล้วก็ดับไป

ไฟร้อน แต่จิตเป็นสภาพรู้ ก็คือ ธรรมะ แต่ละหนึ่ง ๆ ซึ่งมีจริง ๆ

แล้วก็ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ไม่ใช่ของใคร ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใคร

ใครไปสั่งให้เกิดดับ ก็ไม่ได้ ให้เป็นอย่างนั้น อย่างนี้ ก็ไม่ได้

เพราะฉะนั้น ธรรมะ ทั้งหมด เป็นอนัตตา

ได้ยินคำนี้บ่อยๆ ใช่มั้ยคะ? "อนัตตา"
อัตตา คือ สิ่งหนึ่งสิ่งใด เทียง อนัตตา ไม่ใช่สิ่งใดสิ่งหนึ่งเลยทั้งสิ้น
เป็นแต่เพียงธรรมะ แต่ละหนึ่ง ซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้
อย่างโกรธเนี่ยคะ เกิดขึ้น จะเป็นเมตตาได้มั้ยคะ? ชุนใจ เปลี่ยนไม่ได้เลย
ก็เป็นโกรธนั่นแหละ เด็กเล็กๆ โกรธ ได้มั้ยคะ? สุนัขโกรธ ได้มั้ย?
เพราะ "โกรธ" เป็น "โกรธ"
ไม่ใช่สุนัข ไม่ใช่แมว ไม่ใช่คน ไม่ใช่ใคร?
เป็นธาตุ หรือ เป็นธรรมะ ซึ่งมีปัจจัย เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป...

...ทุกคนที่มีความทุกข์นั้นคะ เพราะคิดว่า มีตัวเรา มีของเรา
จึงเห็นแก่ตัว ทุกอย่างเนี่ย เพื่อตัว
ไม่ว่าจะขวนขวาย แสวงหา เก็บไว้มากเท่าไร ก็เพื่อ ตัว
แล้วก็เป็น ของตัว จริงๆ หรือเปล่า?
ไม่ใช่เลยคะ พลัดพรากหายไป ทันทีกี่ได้ น้ำท่วมหายไปหมดเลย ไฟไหม้ก็หมด
แล้วอะไรล่ะ เป็นของใคร?
แม้แต่ที่เข้าใจว่าเป็นเรา ตั้งแต่ศีรษะจรดเท้านี้ะคะ
เพียงจิตไม่เกิดที่นี้เท่านั้นแหละคะ เอาไปไว้ที่ไหนดีคะ?
เอาไว้ในบ้านต่อไป ดีมั้ยคะ? ไม่มีใครเก็บไว้เลยคะ

แม้รักลูกที่สุด แต่พอไม่มีจิตเกิดที่รูปนั้น เป็นไฉนคะ? เอามั้ยคะ
ให้ก็ไม่มีใครที่สามารถรับไว้ได้ ใช่มั้ยคะ? รังเกียจมั้ยคะ?
เพราะฉะนั้น ทุกสิ่งทุกอย่าง ก็เป็นธรรมะ
ที่ใครๆ ก็เปลี่ยนแปลงลักษณะของธรรมะนั้น ไม่ได้เลย จึงเป็นอนัตตา
ด้วยเหตุนี้แหละคะ
ธรรมะ ทั้งหมด ไม่เว้นเลย เป็นอนัตตา

ขออนุโมทนาในกุศลทุกประการของคุณเกรียงศักดิ์ อินทราชกุล(พี่ขาว)ที่ได้
จัดเตรียม สถานที่ อาหาร และ สิ่งอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งทุกประการ เพื่อการ
สนทนาธรรม อบรมเจริญปัญญา เพื่อความเข้าใจธรรมะ ของทุกๆ ท่านในวันนั้น ซึ่ง
เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มากกว่าทานคือการให้ใดๆ ในโลก

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาท่านวิทยากรทุกท่าน
และ ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านด้วยครับ

